

INGEZONDEN.

DE HOUDING VAN HET GENEESKUNDIG STAATSTOEZICHT IN
VERBAND MET DE VERKLARINGEN BEDOELD IN ARTIKEL
17b VAN DE WET VAN 4 DECEMBER 1872.

I.

In het naschrift op het door den afdelingsraad der afdeling Apeldoorn en O. ingezonden artikel „Een niet gestaafde beschuldiging”, komt PINKHOF tot de gevolgtrekking, dat het geneeskundig staatstoezicht meer activiteit aan den dag zou kunnen leggen ten opzichte van de geneeskundige verklaringen, die het aan ongevaccineerde kinderen en onderwijzers mogelijk maken de school te bezoeken.

Ik kan het daarmee niet eens zijn. In de eerste plaats gaat PINKHOF van de meening uit, dat hier een niet gering belang op het spel staat. De feiten weerspreken echter deze veronderstelling. Zooals ik reeds in mijn jaarverslag over 1921 mededeelde, werden er 472 vrijstellingen gedurende de laatste drie jaren verleend. In verband met de bevolkingscijfers zullen door deze vrijstellingen ongeveer 5 op 10000 inwoners ongevaccineerd blijven of 0.05 pCt.. Volgens de door mij gemaakte berekeningen bedraagt het aantal ongevaccineerden in ons land ruim 7 pCt. der bevolking 1). Een schommeling van 0.05 in dat cijfer zal toch wel niemand beangstigend noemen. Het is gebleken, dat andere factoren daarop grooteren invloed uitoefenen.

Alleen reeds uit deze overweging zal het staatstoezicht zich van ingrijpen kunnen onthouden. Doch in de tweede plaats, omdat alle rechtsgrond voor zulk een bemoeienis ontbreekt. PINKHOF zegt wel, dat de wet dit niet verbiedt, doch dat is een wel wat vrije opvatting. De toelating op school van een ongevaccineerde kan volgens de wet worden verkregen door de overlegging van een door twee geneeskundigen onderteekende verklaring, dat van de inenting tegen de pokken voor de gezondheid van den persoon, te wiens behoefte de verklaring wordt overgelegd, bijzonder gevaar te duchten is. Het staatstoezicht heeft er dus voor te waken, dat die verklaringen werkelijk aanwezig zijn. Een uitspraak van een inspecteur over de waarde van zulk een verklaring zou al weinig beteekenis hebben. Een intrekking van de verklaring, welke, ongeacht den lateren gezondheidstoestand van den onderwijzer of van het kind, gedurende drie jaren van kracht blijft, zal daarvan niet het gevolg kunnen wezen. Zelfs de rechter zou bij aanklacht vrijspraak moeten verlenen. Alleen wetswijziging zou hieraan kunnen tegemoet komen, doch met de hierboven weergegeven cijfers voor oogen zal men daarvoor al weinig reden kunnen aanvoeren.

Doch laten wij het vraagstuk ook eens van de andere zijde beschouwen. De wetgever heeft bij het opstellen der bepaling vertrouwen uitgesproken in den geneeskundigen stand. Dat vertrouwen werd niet tevergeefs gesteld, getuige het geringe aantal afgegeven verklaringen. Mocht het al juist zijn, dat enkele geneesheeren door het op lichtvaardige wijze afgeven van de verklaringen zich dat vertrouwen niet waardig toonen, dan moet dit betreurd worden, doch zij kunnen daarmee den goeden naam van de Nederlandsche geneeskundigen niet aantasten. Laat ons dit genoeg zijn en laat ons afzien van pogingen om een wetswijziging te verkrijgen, die men zou moeten gronden op een niet verdiend wantrouwen in den geneeskundigen stand. Van groot belang zou zulk een wetswijziging zeker niet wezen, zooals uit de bovenstaande cijfers moge blijken. Eerst wanneer deze onverhoopt onrustbarende afmetingen zouden aannemen, zou wettelijk ingrijpen noodig kunnen worden. Voorloopig kunnen wij ons dus tot *toezien* beperken.

's-Gravenhage,

4 Februari 1923.

J. TH. TERBURGH.

Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid.

1) *Verslagen en mededeelingen betreffende de Volksgezondheid*, Januari 1923. Zie het referaat in dit nummer bldz. 593.

Het komt er, dunkt mij, toch op aan, hoe die 472 vrijstellingen over het land verdeeld zijn. Komen zij grootendeels op een kleine streek, dan kunnen zij, vooral na verloop van eenige jaren, een grooten, misschien gevaarlijken invloed hebben op den inentingstoestand in die streek. Zie oök *Beroepsbelangen*.

PINKHOF.

DE VRIJE SPECIALISTENKEUZE EN DE UTRECHTSCHЕ ZIEKENHUIZEN.

Het „Nieuws” uit de afdeeling Amersfoort bracht mij een gesprek in gedachten, dat ik over deze zelfde aangelegenheid met eenige specialisten had: „Het is een schandaal: daar ligt me zoo’n commies of diens vrouw tweede klasse in het Diaconessenhuis, maar het rijke Zieken- en Ondersteuningsfonds wenscht niets voor de behandeling te betalen.” Het mocht mij niet gelukken, de specialisten duidelijk te maken, dat, bij verpleging derde klasse, door den aan het Diaconessenhuis verbonden specialist kosteloos behandeling verstrekt wordt. Het thans noodlijdende Z. en O. F., dat den betrokken commies derde klasse vergoedt, is er dus mede verantwoord; wenscht de patiënt zich door een anderen specialist te laten behandelen, dan is het *Diaconessenhuis* moreel verplicht dezen specialist te betalen; voelt de patiënt zich „te goed” voor de derde klasse, dan betale hij ook zelf den specialist zijner keuze.

In het St. Antonius-Gasthuis te Utrecht is de zaak echter nog zonderlinger: patiënten, die voor rekening van een gemeente- of armbestuur worden opgenomen zijn *verplicht*, zich door de aan het huis verbonden specialisten te laten behandelen, vierde klasse, zelfs al is de door den patiënt verkozen specialist bereid, zijn hulp geheel kosteloos te verstrekken, en al is de betrokken gemeente bereid, niet vierde, maar derde klasse te betalen!

Het gaat m. i. niet aan, aan het Z. en O. F. een verwijt te maken, als dit de goedkoopste wijze zoekt, zijn leden te behandelen. De fout ligt daarin, dat dergelijke dingen *mogelijk* zijn. Wanneer werkelijk vrije artsenkeuze is ingevoerd, en de Rijksklinieken alleen „onderwijsmateriaal” willen opnemen, is het niet meer mogelijk, en zal vanzelf het Z. en O. F. niet meer kunnen klaploopen. Maar anderzijds hoede de S. O. zich toch ook voor het misverstand, dat het Z. en O. F. „rijk” zou zijn. Hierover valt later te praten: hoofdzaak voor het oogenblik is, in het belang van alle betrokkenen, dat zoowel de Utrechtsche S. O. als de H. O. leden zich aaneensluiten, om in de Utrechtsche ziekenhuizen de volkomen vrije artsenkeuze te verkrijgen. Het blijkt hier geen plaatselijk belang, maar een algemeen belang.

Indien ook in andere steden de verhouding tusschen S. O. en H. O. zoo goed was, als die tot nu toe te Utrecht gelukkig steeds geweest is, zou het niet kunnen gebeuren, dat een onzer Utrechtsche specialisten het verwijt te hooren had gekregen: „Ik begrijp niet, dat jullie in Utrecht altijd zoo samengaan met die huisartsen: dat zijn onze ergste vijanden!” Misschien begrijpt die S. O.-afdeeling nu wel, wat ons tot samenwerking drijft? H. O. en S. O. hebben elkaar over en weer noodig, om aanslagen op het aanzien van den geneeskundigen stand te verhinderen! Hodie mihi, cras tibi.

Elinkwijk (Ut.), 4 Februari 1923.

L. A. WESLY.